

به نام خدا

وضعیت ایران در گزارش انجام کسب و کار بانک جهانی، ۲۰۱۴

گزارش‌های سالیانه «سهولت انجام کسب و کار» که از سال ۲۰۰۵ توسط بانک جهانی منتشر می‌شوند، به ارزیابی مقررات و محیط حقوقی و اداری کسب و کار در کشورهای مختلف پرداخته و ۱۸۹ کشور جهان را بر این اساس رتبه‌بندی می‌کنند. در این گزارش‌ها مراحل، زمان و هزینه انجام کسب و کار در قالب ۱۰ نماگر متفاوت محاسبه می‌شوند. در گزارش سال ۲۰۱۴، ایران با ۷ رتبه تنزل نسبت به ۲۰۱۳، در رتبه ۱۵۲ از میان ۱۸۹ کشور قرار گرفته است. سنگاپور در رتبه نخست و کشورهای هنگ‌کنگ، نیوزیلند، آمریکا، دانمارک، مالزی، کره جنوبی، گرجستان، نروژ و انگلیس در رتبه‌های دوم تا دهم برترین کشورها قرار گرفته‌اند. وضعیت کشور در نماگرها و مؤلفه‌های شاخص یاد شده در سال ۲۰۱۴ و در مقایسه با بهترین وضعیت از مجموعه کشورهای سند چشم‌انداز در جدول ۱ آمده است. همچنین روند تغییرات رتبه ایران از سال ۲۰۱۱ تاکنون در جدول ۲ قابل مشاهده است.

جدول ۱. مقایسه وضعیت گزارش انجام کسب و کار در ایران با بهترین کشور سند چشم‌انداز

ایران	بهترین عملکرد منطقه	نماگر و مؤلفه
رتبه ۱۰۷	گرجستان با رتبه ۸	شروع کسب و کار
مرحله ۸	گرجستان ۲ مرحله	مراحل (تعداد)
۱۶ روز	گرجستان ۲ روز	زمان (روز)
۰/۴ درصد	گرجستان، امارات، عربستان، رژیم اشغالگر قدس و آذربایجان (۰) درصد	حداقل سرمایه مورد نیاز (درصدی از درآمد سرانه)
۳/۱ درصد	قزاقستان ۰/۶ درصد	هزینه (درصدی از درآمد سرانه)
رتبه ۱۶۹	گرجستان با رتبه ۲	اخذ مجوزهای ساخت و ساز
مرحله ۱۶	گرجستان ۹ مرحله	مراحل (تعداد)
۳۱۹/۵ روز	بحرین ۶۰ روز	زمان (روز)
۲۲۴/۷ درصد	قطر ۱/۱ درصد	هزینه (درصدی از درآمد سرانه)
رتبه ۱۶۹	امارات با رتبه ۴	دسترسی به انرژی الکتریکی
مرحله ۷	امارات ۳ مرحله	مراحل (تعداد)
روز ۱۴۰	امارات ۳۵ روز	زمان (روز)
۶۹۴/۹ درصد	قطر ۴ درصد	هزینه (درصدی از درآمد سرانه)
رتبه ۱۳۹	امارات با رتبه ۱	سهولت پرداخت مالیات
۲۰ پرداخت	عربستان ۳ پرداخت	پرداخت‌ها (تعداد)
۳۴۴ ساعت	امارات ۱۲ ساعت	زمان (ساعت)
۴۴/۱ درصد	قطر ۱۱/۳ درصد	نرخ کلی (درصد)
رتبه ۱۶۸	گرجستان با رتبه ۱	ثبت مالکیت
مرحله ۹	گرجستان ۱ مرحله	مراحل (تعداد)
روز ۳۶	گرجستان ۲ روز	زمان (روز)
۱۰/۶ درصد	گرجستان (۰) درصد	هزینه (درصدی از ارزش ملک)
رتبه ۸۶	گرجستان با رتبه ۴	اخذ اعتبار
۴	قرقیزستان ۱۰	قدرت حقوق قانونی (۰ تا ۱۰)
۵	گرجستان، ارمنستان ۶	عمق اطلاعات اعتباری (۰ تا ۶)
۴۱/۶ درصد	عمان ۲۷.۳ درصد	پوشش بخش عمومی (درصد)
۳۳/۳ درصد	رژیم صهیونیستی ۱۰۰ درصد	پوشش بخش خصوصی (درصد)
رتبه ۱۴۷	قزاقستان با رتبه ۱۰	حمایت از سهامداران خرد
۷	قزاقستان، ترکیه، گرجستان ۹	افشا (۰ تا ۱۰)
۴	رژیم صهیونیستی ۹	مسئولیت مدیر (۰ تا ۱۰)
۳/۷	قزاقستان ۸	قدرت حمایت از سهامدار (۰ تا ۱۰)
۰	قزاقستان ۹	سهولت شکایت (۰ تا ۱۰)

ایران	بهبترین عملکرد منطقه	نماگر و مؤلفه
رتبه ۵۱	آذربایجان با رتبه ۲۸	اجرای قرارداد
مرحله ۴۰	گرجستان ۳۳ مرحله	مراحل (تعداد)
روز ۵۰۵	آذربایجان ۲۲۷ روز	زمان (روز)
۱۷ درصد	عمان ۱۳/۵ درصد	هزینه (درصد از ارزش خواسته)
رتبه ۱۵۳	امارات با رتبه ۴	تجارت فرامرزی
۷ سند	امارات ۳ سند	اسناد صادرات (تعداد)
روز ۲۵	امارات ۷ روز	زمان صادرات (روز)
۱۴۷۰ دلار	رژیم صهیونیستی ۶۲۰ دلار	هزینه صادرات (دلار)
۱۰ سند	گرجستان و رژیم صهیونیستی ۴ سند	اسناد واردات (تعداد)
روز ۳۷	امارات ۷ روز	زمان واردات (روز)
۲۱۰۰ دلار	رژیم صهیونیستی ۵۶۵ دلار	هزینه واردات (دلار)
رتبه ۱۲۹	بحرین با رتبه ۲۷	ورشکستگی
۴/۵ سال	قزاقستان ۱/۵ سال	زمان (سال)
۹ درصد	عمان ۴ درصد	هزینه (درصدی از ارزش دارایی)
۲۲/۴	بحرین ۶۷/۴	نرخ بازستانی (سنت به ازای دلار)

بیشترین تنزل رتبه ایران در نماگر شروع کسب و کار، از رتبه ۸۷ در ۲۰۱۳ به ۱۰۷ در سال ۲۰۱۴ بوده است. پس از آن در نماگرهای سهولت پرداخت مالیات و تجارت فرامرزی شاهد ۱۰ رتبه تنزل در گزارش ۲۰۱۴ نسبت به ۲۰۱۳ هستیم.

جدول ۲. رتبه ایران در شاخص سهولت کسب و کار و نماگرهای آن در سالهای اخیر

سال	شروع کسب و کار	کسب مجوزهای ساخت و ساز	دسترسی به انرژی الکتریکی	ثبت مالکیت	دریافت اعتبار	حمایت از سرمایه گذاران	پرداخت مالیات	تجارت خارجی	اجرای قراردادهای	حل و فصل ورشکستگی	رتبه کلی	تعداد کشورها
۲۰۱۱	۴۳	۱۶۲	۱۵۹	۹۶	۱۶۶	۱۱۸	۱۳۱	۴۸	۱۱۷	۱۴۰	۱۸۳
۲۰۱۲	۵۰	۱۶۶	۱۶۴	۱۶۵	۹۷	۱۶۷	۱۲۵	۱۳۹	۵۴	۱۲۵	۱۴۴	۱۸۳
۲۰۱۳	۸۷	۱۶۶	۱۶۳	۱۶۵	۸۳	۱۵۰	۱۲۹	۱۴۳	۵۳	۱۲۶	۱۴۵	۱۸۵
۲۰۱۴	۱۰۷	۱۶۹	۱۶۹	۱۶۸	۸۶	۱۴۷	۱۳۹	۱۵۳	۵۱	۱۲۹	۱۵۲	۱۸۹

زمان و تعداد مراحل نماگر شروع کسب و کار و اسناد و زمان واردات نماگر تجارت فرامرزی افزایش یافته، اما با وجود عدم تغییر در مقدار مؤلفه‌های نماگر پرداخت مالیات ایران، تنها اصلاحات سایر کشورها سبب بدتر شدن جایگاه کشور شده است. بدترین عملکرد، مربوط به نماگرهای اخذ مجوزهای ساخت و ساز، دسترسی به انرژی الکتریکی و ثبت مالکیت است. تعدد دستگاه‌های مرتبط با هر نماگر در ایران و عدم وجود ارتباط سیستمی آنها با یکدیگر سبب شده تا هر سال شاهد وضعیت نامطلوب‌تری نسبت به گذشته در رتبه‌بندی بانک جهانی باشیم. این در حالی است که سایر کشورها به‌طور مستمر با انجام اصلاحات متعدد به دنبال بهبود محیط کسب و کار خود و ارتقای رتبه در شاخص مذکور هستند. طبق ماده (۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف به بهبود جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی کسب و کار شده است. گروه کسب و کار مرکز پژوهش‌های مجلس، مطالعاتی را در خصوص یافتن راهکارهای قانونی، مقرراتی و رویه‌ای به منظور بهبود جایگاه کشور آغاز کرده است.

نمودار رتبه ایران در مقایسه با کشورهای سند چشم‌انداز

